Egy folyóirat elindul

Szokatlan, hogy egy folyóirat indulását nem az első, hanem a második szám megjelenésekor jelentjük be? Van magyarázat. A Producer nem publicisztikai vagy filmművészeti ambíciók szülötte, hanem egy mozgalomé, melynek bemutatása előrébbvaló volt.

Ennek a mozgalomnak a célja a magyar film jó hírének helyreállítása. Magyar filmet mondva a Producer a filmgyártás egészéről beszél. Az ágazat nem képes talpon maradni, ha a modern látványfilm, a többségi és kisebbségi koprodukció, a televíziós film, a dokumentumfilm, az animáció továbbra is másodlagos marad az úgynevezett művészfilm mellett, ha a bérmunka továbbra is kiszorul a támogatottság köréből.

A producereknek – szövetségekben és egyénileg – van stratégiájuk arra, hogyan lehet újra a zenitre emelni a magyar filmet. Illúzióik azonban nincsenek. A szakmát alkotó kaotikus érdekszövevényben a változások kikényszerítése újabb évekbe telhet.

A kormány mecénási szerepe egy ilyen szűk hazai piacon működő, tehát a közpénzeknek tartósan kiszolgáltatott filmiparban nem csökken, inkább növekszik. Jó jel, ha a politika lassan lemond valamiről, amit korábban induló-elvnek tekintett. Tudnillik, hogy a magyar filmgyártás reformja csak a szakmai csoportok összefogása esetén lehetséges. Ezek gazdaságilag ellenérdekelt csoportok, egyetlen tartósan azonos érdek köti össze őket: jobb és sikeresebb filmek kellenek.

Ehhez nem elég a konszenzus, a több pénz, a több tehetség, és ehhez nem elég a demokrácia. Átlátható, hatékony döntési mechanizmusokra, megfelelő gazdasági és törvényi környezetre van szükség.

Sipos Áron

Például a film

is kénytelen lesz változni az uniós tagsággal, főleg ami a filmipar megítélését, társadalmi helyzetét illeti. A munkahelyteremtés és a munkahelymegtartás elsőrendű fontossága átrendezi majd a gondolkodásunkat és vele együtt a filmmel foglalkozó intézményeinket is.

Mert mit is csinálnak az Európai Unióban manapság azok az országok, amelyekben jelentős filmipar létezik?

Először is az állam hatékonyan megoldja a közszolgálatinak tekintett honi film azon részének a finanszírozását, amely várhatóan kevés bevételt termel, de fontos témákat dolgoz fel, illetve artisztikumával járul hozzá a köz épüléséhez. (A hatékonyság ebben az esetben azt jelenti, hogy a filmkészítés minden fázisát lefedő finanszírozási szisztémák folyamatosan működnek, aminek az a következménye, hogy ebből a forrásból folyamatosan érkezik pénz a filmiparba.)

Másodsorban a szélesebb érdeklődésre számító filmek esetében az állam aktívan részt vesz abban a folyamatban, amely az állami pénz-magánpénz fúzióhoz vezet (és ebből nem egyszer jelentősen kasszíroz is).

Bölcs belátás vezetett annak felismeréséhez, hogy az állami televíziók is részt vesznek a mozifilmek finanszírozásában. A magáncsatornák ebből a szempontból korábban ébredtek ugyan, de mára egészséges verseny alakult ki, aminek a néző a nyertese.

Az EU-országok egyik legfőbb kulturális ambíciója az amerikai dömpinggel szembeszállni képes európai film megteremtése. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni az állami támogatás harmadik formáját, az úgynevezett koprodukciós alapokat, amelyek a korábbi átlagos költségvetésű filmekhez képest az

összefogásnak köszönhetően gazdag kiállítású, igazi nézőcsalogató filmeket eredményezhetnek.

A negyedik típusú finanszírozást a szükség és annak felismerése hozta létre, hogy ha a filmipar nem termel folyamatosan, a legjobb szakemberek elhagyják a szakmát, aminek az egész kultúrára nézve beláthatatlan következményei lesznek. Ezért a nálunk sokkal gazdagabb országok nem szégyellik pénzzel, kedvezményekkel magukhoz csalogatni a bérmunkát, aminek nemcsak az az eredménye, hogy az ipar termel, hanem az is, hogy olyan járulékos jövedelmek keletkeznek, amelyek a befektetés négy-ötszörös megtérülését eredményezik. (És akkor még nem is szóltunk a nemzetközi sajtó folyamatos figyelméről, amit a sztárok jelenléte garantál.)

Hamarosan mi is így fogunk működni.